

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 8 korona. — Félévre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona 50 fill.
— Egyes példány ára 20 fillér. —

Dr. Kriszt Béla
főszerkesztő.
Bárvárh Gyula.
felelős szerkesztő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Igmándy-utca 60. szám.

Kéziratot vissza nem adunk.
Nyílt-tér garmond sora 40 fill.

Az új kenyér.

Mig a Duna partján ama soktornyú palotában egyre szilajabb lesz a késhegyig menő harc, melyben a magyar önmagát védelmezi önmaga ellen, addig az ország kalászos téerein nehéz verejték közt közeledik végéhez az a másik küzdelem, amelynél se magasztosabbat, se áldottabbat soha nem lát a földkerekség. Fegyvere a kasza, minden fegyverek közt a legtisztéletreméltóbb fegyver, mely elhódította a földet az ős barbárságtól a civilizációnak és katonája a paraszt, a keménytenyerű és napsütött orcájú, aki esztendőkre óta túrja a fekete rögöket és takarítja az áldást olyan szorgalommal, mint a méhecske. S aki abban is egyezik e csodálatos pici tereméssel, hogy nem keresi, kinek takarít.

De hát hogy is keresné? Megpendül a kasza hajnal szökülésin, mikor még felse szárad a ringó búzaszárak kövér harmata s ha esti harmat hullá-

táskor végigszalad a szem a heverő rendek hosszú során, nem az agy sejtben fogannak sötét problémák, hanem a szív redőiből bontakozik ki hófehér szárnya valami szótalan fohásznak, mely el nem mondva is szentebb minden ceremóniás imádságnál. Nem ökölre fogódik a megfáradt kéz, hanem keresztbe kulcsolódik. És buzavirágok lélekzésével, pittypalattok esti verésével száll a lélek együgyű beszéde föl a tiszta kék magasba, föl a szegényeknek Ura-Istenéhez.

Ahhoz, akinek láthatatlan keze vezérel a búzaszár növekedését, attól a perctől kezdve, hogy elrothad a kicsi mag a föld szivin, addig a szempillantásig, míg csürbe gyűjti az acélos szemeket az ő kegyelmével megáldott hangyaszorgalom. Aki halhatatlan igéivel maga tanította a bibliai parabolákban, hány veszedelem leskelődik az élet növényeire vetéstől aratásig. Aki egyedül ismeri a föld emberének százszor-százágú gondját-baját. Akin kívül nem tudja más, hogy a mag elszórásától beta-

karásáig örökös aggodalom a gazdának éjjele napja.

Ő tud mindent. Tudja, hogy kenyérszegéskor ott borong az asztalálásban a bizonytalanság árnyéka: áde az Úr jövő esztendőre valót? Tudja, micsoda reménykedéssel tekintjük az arasztos füvet, megszentelvén azt hozzája való fohászodással. Tudja, micsoda aggodással vesszük tenyerünkbe a búzaszálát, mikor hányja a fejét: nem létrás-e az érő kalász, nem zsugorodott-e a búzaszem? S hogy micsoda szomorúság, mikor sirva zizegnek a kalászok, mert a nap tüze felégette az összecurgott verejtéket.

Ő tud mindent. És imádság-számba veszi, ha a napszámos-asszony lehajol az utca kövére a kenyérhajért, mit elhajított duskálkodó uri gyerek és megcsókoltatja apró családjával a véletlenül elejtett kenyérkarajt. S mikor emelkednek az asztagok, vontatók, kereszttek, esti harmat hullásán meghallja a föld népének könyörgését, hogy őrizze meg esztendei munkája gyümöl-

Amit a holnap hoz.

Lenn az utcán hideg szél süvit, itt fenn a szobámban nyájas, marasztó meleg pattog. Ülök a tűz előtt, s ahogy szítom, azon tűnődöm, mennyire tökéletlen szerszám a kályha.

Hogy nem alapult még meg a Vulkáni Hökiaknázó Részvénytársaság, mely a föld méhének izzó tüzeit enyhe meleggé lohasztva, csőrendszeren vezetné lakásunkba, mint a vizet s a gázt. Gellérthegynek vulkáni magjával, artézi kútfejeik köjével fűteni lehetne az egész ország városait, falvait és tanyáit, s tavaszi virulásra serkenteni a fagy alatt meghidegült földet; sőt narancs-erdőt fakasztani, mirtusceserjét támasztani ott, ahol a szívós akácz küzd a sivő homokkal és boszát le egy-egy fanyar gyökérszálat az amerikai jövevény, bogárálló venyige. Csak a maga silány valójában mutatkozik ez a hivalkodó csoda-korszak, midőn nem ott s nem akkor bir kedvére eresztetni esőt s szelet, hűvöst, ahol s amikor arra szükség van.

Bizony tökéletlen szerszám ez a kályha s megérdemelné, hogy a rég elfelejtett koppantó sorsára jusson. Pedig mennyi szép

ének zengett a kandallóról! (Melynek minálunk kályha a neve). Ujabbán építenek is kandallót az új ebédlőbe, hogy stilszerű legyen. Aztán beállítják a gáz-kezemézet, vagy kinevezik kandallóvá a regenerátort s ezzel a talmisággal ismét csuffá tettek egy kedves régi eredetűt.

Van amolyan légfűtés is. De ez minden meleg volta mellett hideg. Nem is annyira az egyenletes fűtés szólította életre, mint inkább e szűkre szabott lakásunk szorított rá: kályha ne fogja el a helyet a kondignációs tea-asztal, vagy ama bálvány elől, melynek neve buffet. (Magyarul kredencz.) Ebben a pillanatban valami megprezzenti az elmémet. Az a kicsi démon, amely önmagunkkal veszejt össze bennünket: az ellenmondás. Hogy mit is kívánom én mindezeket a dolgokat? Megváltotta-e a küzdő embert a gőz, a gáz, a villam? A tudomány magasára emelkedett higiénie nem győzi számon tartani az ezerféle bacillust, mely azóta ficzánkolt csak igazában s metéljezi meg milliók véréit, amióta fölfedezték. Mert hogy soha azelőtt nem volt annyi nyavalya a világon, mint a mióta felismertük a gerjesztőit. Sivatóg oroszlána, dzsungel tigrise,

a Brazília ösrengetegeinek forró zsombékjaiból kinyúló vipera nem irtott ki annyi embert, mint az a parányiság amelyből százezer tér el akkora helyen mint a mekkora az én bajuszom szálának az átmetszete.

Gőz-daru és kimarjult váll. Villamos vasut s a fáradtság miatt sajtó láb. S még egy csomó ilyen ellentét. S valamennyi megbazudtolja annak a bizonyos haladásnak u. n. áldásait. Sem Edison, sem Cuorie meg nem váltották az emberiséget. Mért is hal meg éhen ugyan-egy pillanatban épp annyi ember, mint a mennyi megzabál? Mért hogy ma még sűrűbben, mint azelőtt: akkor ül asztalhoz a tiszta erkölcs, midőn a bűn már okádott.

S mindezt a fonákságot betetőzi a neki-szabadult asszony, aki abban keresi az igazságot, hogy elrugja magától nő voltát s beáll a férfi-ember vetélytársának, holott őt az alkotó természet a férfi segítőjének rendelé.

S közben egymás hegyén-hátán rohanak előre a legesodálatosabb találmányok és fölfedezések: a kőfalat átvilágító Röntgen-sugár, a villamos távlatás, a szurok-érezből kicsiholt radium az ő kifogyhatatlan

csét tüztől, víztől, rossz emberek gonosz igyekezetétől. És gyönyörűségetek a könyben, mely majdan leperdül a gazda szeméből az első falat új kenyérré.

Im ezen gondolatoknál egyéb má még nem lakik az arató magyar szívében. Hanem mire a most levágott gabonából asztalra kerül az első kenyér, akkorra más indulat is költözik belé.

Aldás vagy átok.

Aszerint, amint eldül ama Duna-parti soktornyú palotában a késhegyig menő harc, amelytől függ, hogy magának aratott-e már végre a magyar, vagy most is az osztráknak.

A szigetvári VII osztályu polgári fiúiskola kérdéséhez.

Irtá: *Valentényi György.*

Ha elismerjük, hogy csak azon intézményeknek van létjogosultságuk az életre, a melyek bizonyos szükségletet kielégítenek, s bizonyos határozott célokat szolgálnak, s azokat meg is közelítik, úgy a polgári iskolai intézmény létjogosultságát sem szabad tagadnunk. Mert ha a polgári fiúiskola képes volt harminckét éven át úgyszólván minden hivatalos s felsőbb támogatás nélkül létekedve kedvező eredménnyel küzdeni s a minden oldalról nyilvánuló mostoha bánásmóddal s ellenszenvvel szemben még az annyira dédelgetett gimnázium mellett is szükséges voltát és életképességét bebizonyítani, úgy önként következik, hogy azt nem mellőzhetjük, hanem életrevalóságát még inkább fokoznunk kell.

S e fokozás módját *Wlassics Gyula dr.* mélyre látó volt közoktatási miniszterünk a képviselőháznak 1897. évi febr. hó 27-iki ülésén mondott beszédjében e szavakkal fejtette ki: . . . „Egy kérdést azonban

már is kivettem a népoktatási törvény keretéből: a polgári iskolákat, a melyek reformját külön törvény számára akaron föntartani . . . s tervezek olyan egységes természetű középiskolát, a mely az egyetemre készít elő, és ezzel szemben áll egy életképes s fejlődésképes polgári iskola, a mely azután nem az egyetemre készít elő, hanem részben önálló, részben bizonyos szakiskolákra teszi meg az előkészítést. Természetesen itt a polgári iskolákkal kapcsolatban a minősítési törvényrevíziójára gondolok, mert nálunk kissé túlbuzgalomból az érettségi vizsgálatok nagyon is kiterjesztettek olyan pályák előfeltételévé, a melyeket bátran lehetne a jól szervezett polgári iskola előfeltételéhez kötni.“

Ez volt nagynevű *Wlassics Gyula dr.*, volt vallás- s közoktatási miniszterünknek hő óhaja és örömmel jelezhetjük, hogy méltó utódja, *Berzeviczy Albert dr.* jelenlegi vallás- s közoktatási miniszterünk is magáévá tette a 7 osztályu polgári fiúiskola felállítását. S a mennyiben a szakminisztériumok az erre vonatkozó tervezetet már le is tárgyalták, alapos a reményünk, hogy ezen iskolát egy iskolai év leforgása után életbe is lép-tetik.

A tervezet szerint az alsó 4 osztály befejezett egésztest adna s a „nemzeti motívumoknak“ teljes érvényre emelésével való-ságos nemzeti középiskola“ misszióját töl-tené be.

Ez lenne iskolája annak az idegen ajkú polgárfiúnak, a ki a magyar nyelvet meg akarja tanulni s az általános műveltségre szert tenni, hogy vagy mint művelt magyar iparos és kereskedő a magyar társadalom erős oszlopává válhassék, vagy pedig a 4 osztály sikeres befejezésével a középipar-s felső kereskedelmi iskolába, továbbá a katonai intézetekbe, a tanítóképzőbe s a polgári iskola felső osztályaiba léphessen.

A hétosztályu polgári iskola érettségije pedig képesítené az ifjút a vasúti tiszt képzőbe, az állatorvosi, gazdasági, erdészeti és bányászati akadémiákba való belépésre.

nemkülönben az adótiszt, jegyzői, közigazgatási tisztviselő hivatalokra s az egyéves önkéntességre.

Ezenkívül e polgári iskola hivatása lenend a gimnázium és reáliskola túltömött alsó osztályait is „leterhelni“, amennyiben mindazon tanulókat elfogja tőle vonni, a kik nem szándékoznak az egyetemre menni s csakis más megfelelőbb iskola hiányában kénytelenek azokba tölteni.

Hogy az ilyen hétosztályu polgári iskola felvirágzását leginkább nagyobb városokban, nagyobb megyék területén véljük biztosítva, az e városok és megyék társadalmi osztályainak sokféleségében s középiskoláinak túltömöttségében leli magyarázatát. Mert ha egy város, vagy megye középiskoláinak első osztályaiba beírt tanulók közül alig 40% jut föl a 8-ik osztályig, sőt az éretteknek is jó egyharmada nem a tudományos, hanem más pályára lép, ez eklatáns bizonyítéka annak, hogy itt igenis nagy szükség van egy 7 osztályu polgári iskolára.

Ha tehát a közöl jövőben ezen iskola-faj megvalósul, Somogyvármegye s különösen Szigetvár vezető köreinek okvetlen azon kell lenni, hogy a nagy terjedelménél fogva „Somogyország“ jelzővel ékeskedő vármegyénk egyetlen 4 osztályu állami polgári fiúiskolája 7 osztályuá kibővíttessék. És Szigetvár városa számot is tarthat ilyenre, mert jelenlegi a város nagy áldozatkészségével emelt polgári iskolai épülete a nm. vallás- és közoktatási minisztériummal kötött szerződés szerint meg is felel teljesen a tervbe vett 7 osztályu polgári iskola követelményeinek. A kaposvári meg a nagyatádi polgári fiúiskola, nemkülönben a megyebeli két gimnáziumból kiváló elemek pedig bőven látnak el iskolánkat a szükséges növendék anyaggal. Végre városunk szépszámu tisztviselői kara és intelligens lakossága határozottan igényt tarthat egy ilyen felsőbb intézetre, mely mint „gyakorlati irányú nemzeti középiskola“ az új honfoglalás nehéz, de magasztos művének befejezéséhez nagyban hozzájárulna. Adja Isten!

világító és melegítő energiájával, az örök mozgony és a — halhatatlanság. Az Andrenin, amely új életre költi a merev holtat. Már most még csak a marsbeliekkel értjük meg egymást — azután se biblia, se miatyánk, a magunk izlése szerint rendezzük be örökéletünket, ami nem lesz egyéb mint a végtelenbe nyúló folytatása a jelennek minden ő édes megszokásaival.

De még itt sincsen vége a csodáknak. Mr. Lumineux — omen et nomen — a camera obscura fehér lapjára vetődött utcát minden mozgó emberestül s állatostól, a vidéket, az eget az ő csillagaival a maga színeiben s ragyogásában akarja oda rögzíteni. Rögzített is már belőle egy darabot. A maga valóságában láttam azt a szép creol leányt, aki elomolva a zsölyében, szinte pihegni látszott s kebelén a rózsa megrezdült es illatozott.

És int már a psychographus is, aki röntgeni alapon neki szögezi az ő kérlelhetetlen csövét az én becses fejemnek s lefényképirja belőle az én sanyaru pár gondolatomat. Lelkemnek minden gerjedéseit, feltett gyöngyszemeit kiszedi belőlem, mint kuglófbul a mazsolyaszemet. Mi lesz a vi-

lágból? Mikor mosolyogva s áradó örömszóval köszöntöm az én látogatómat: ő a psychographionjával azt olvassa ki az agyamból, hogy: „Vitt volna el az ördög!“ Mit alkalmatlankodik ez a majom akkor, mikor épp méregetek magamban valamely vitás jogesetet? Bankot, vigjátékot, kölesönt?

Edward Lytton Bulwer (aki a Gépek köztársasága ezimen irt egy igen elmés elbeszélést), Jules Verne és dr. Jókai Mór nem tudnak kitalálni olyan jövő század esodáját, hogy azt valamely nyughatatlan ifju technikus elme valóra váltani ne igyekezne. Problema nem lehet oly hőbortos, vakmerő, istenkísértő, hogy az ujkor tudósa, fölényesen mosolyogva, ne készülne megoldani.

Hol van már a nyolczvan nap alatt megkerülhető föld, mikor Tho. Cook és Ta hatvan nap alatt kerítik meg azt velem. A villámmal s a napsugárral való irás és a légi repülés után: tréfa már a víz alatt akár a tenger fenekére furakodnunk; színházi estét, hangversenyt a pamlogon elnyulva, szivar mellett élveznünk; saját szavunkat hengerre göngyölitenünk, hogy a dedunoka is megértse belőle: istenben boldogult, érdemes emlékezetű dedapja milyen

kules szerint káromkodott? Bassusban-e vagy tenorban? És mindez blictrissimum ahhoz képest, hogy én nem sokára teleoptofonon fogok az én Gányó Laczi pajtásommal találkozni színről-szinre, hangról-hangra — Pedig vagy 10,000 kilométerre esünk egymástól. Hallani és látni fogom az én Laczimát. A jó fiu! Hogy elagarászta, elkurizálta elkártyázta, elpuskázta s elhaza-fiaszkodta apai örököt, messze Amerikában (Ordiban-Creek, Msshssts) egy — különlegességnek, a magyar módra savanyított kovászos-uborka-conservnek szerez most bő keletet.

Még csak a táv-izközlő van hátra, hogy a new-yorki Delmonicónak híres menüjét itthon dróton élvezzük. — És ki csodálkozna még a Kurt Lassivitz pädagogiján, a melynek egyik avatott hirdetője 1920-ban az agyvelő lobusai szerint műveli a gyermeki elmét? És ugyanakkor tapsolunk majd annak a jeles művésznek, aki tüzzel és leüdülettel fogja igazgatni a jóság egy Beethovenének „Panodor“ címü illatsymphoniáját.

Quo vadimus? Hová hajtjuk még boldogjában.

H I R E K.

Felkérjük mindazon t. előfizetőinket kiknek előfizetése lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadást szenvedjen.

— **Az elemi iskola terve** végre valahára megérkezett. A képv. testület f. hó 15-én tartott ülésén a bemutatott tervet, (mely sokkal egyszerűbb mint a polgári iskoláé) a költségvetéssel együtt egyhangulag elfogadta és most már csak jóváhagyás végett küldik fel a vallás és közoktatási miniszterhez, azután pedig kiírják az árlejtésre a pályázatot.

— **A szigetvári önk. tűzoltóság nyári mulatsága** mely a m. vasárnap a patai erdőben folyt le, általában jól sikerült. Felülfizettek ez alkalommal: Salamon Jenő 6 K, Dr. Kriszt Béla 5 K, Zanathy József 4 K 20 f., Verbőczy János 4 K, Hegyessy János 3 K 40 f. Vargha Sándor 3 K. Stern Lajos, Ocsodál János, Beck Dániel, Simon Károly 2—2 K, Tóth István 1 K 40 f. Balogh József 1 K 40 f. Gáts Lajos, Szabó József, Kovácsics N. 1—1 K, Somogyi János, Armuthné, Huszár József 40—40 fill. Béres Ferencz, Kovács István, Fuchs József 20—20 fill. A t. felülfizetőknek ez uton mond köszönetet az egyesület.

— **A kvóta megállapítása.** Minthogy Magyarország és Ausztria törvényhozásai közt a kvótára nézve eddigelé egyezmény nem jött létre és mivel június hóban lejárt a királyi döntéssel egy évre megállapított arány érvényessége, most újból királyi döntés állapítja meg egy évre, 1904. július 1-étől 1905 június 30-áig a kvótát Magyarországra 33³/₄₉%-ban, Ausztriára 66¹⁶/₄₉%-ban. Az erre vonatkozó legfelsőbb kéziratot a hivatalos lap e héten tette közzé.

— **Határjelek a földeken.** Nem régen a földművelésügyi miniszter azt a rendeletet adta ki, hogy a földbirtokosok tartoznak földjeiket határjellel megjelölni. Most újlag felhívja a földtulajdonosokat e rendelet teljesítésére, mert ellenkező esetben azok hivatalból rakatnak ki.

Ebben a perczben bepörög a Juczi s egy idegen urnak névjegyét hozza tálcán:

— Miféle? — kérdem Juczit a névjegyét forgatva.

— Papfélének látszik, mert olyan paposan kinéz, — feleli a lány.

— Tán kinézer s magát jött megkérni. No, bocsássa be!

Juczi kissé megilletődve suhogott ki a szobából, ahová egy pillanattal később egy gondossan beretvált, piros arczu, középszerű ember lépett be.

(Folytatás következik).

Porzó.

— **Vizbefult.** Mint lapunknak írják: Magyarujfaluban Kovács József 7 éves fiú fürdészközben a vizbefult.

— **Megkerült a pénzes mellény.** Lapunk mult számában adtunk hírt arról, hogy Aracs János tótkereszturi malomtulajdonos mellényét melyben 1334 kor. pénz volt, ismeretlen tettes ellopta. Az idő óta sikerült a tolvajt Kovács János ottani molnár legény személyében elesipni, ki eleinte mindent tagadott, de később bevallotta, hogy már este be bujt Aracs szobájában az ágy alá és midőn az elaludt, akkor lopta el a pénzes mellényt, melyet egy árokba dobott; a lopott pénzt pedig a pajtába a falrepedésbe rejtette el, hol meg is találták. A csendőrök a tolvajt molnárt átadták a szigetvári kir. járásbírósnak. Ez esetből okulva, Aracs sem fogja többé a mellényét Wertheim-cassának használni.

— **Atya a fia — fiu az atyja ellen.** Radits Sándor 65 éves esertői hivatalos ember, harangozó és halottkém, tisztéből kifolyólag f. hó 12-én este 9 órakor elment Balogh Istvánéhoz halotti torba. Ugylátszik, hogy vígan folyt a muri és a szesz a fejébe is szállott a tisztelt halottkém urnak, mert csak másnap hajnalban tántorgott haza ittas állapotban. A helyett azonban, hogy lefeküdt volna, családijával összevesszett, miközben 38 éves József nevű fia ellen előbb fejszével, később késsel támadt, de a fiu anyja Csizurán Erzsébet, férjét mindkét esetben megakadályozta. Az ifju Radits azonban a nála lévő kassza ülővel úgy találta fejbe vágni édes atyját, hogy az belyukasztott fővel rogyott össze. Orvosi vélemény szerint az öreg Radits sérülése életveszélyes.

— **A vízvezeték ügyében** a képviselő testület a pénteki közgyűlésén bizottságot küldött ki, mely a kaposvári m. kir. államépítészeti hivatal meghívása mellett tartandó tanácskozás alapján fog érdemleges javaslatot tenni aziránt, hogy a község a vízvezeték építésébe bele menjen-e? — vagy pedig azt a kórház és háztulajdonosok hozzájárulásával a vármegye építtesse-e?

— **A sertésvész** Zsibót községben nagy mérvben fellépett.

— **A háboru borzalmai.** Háboruba viszik az orosz nép fiait és tízezrek hullanak el a csatateren a czar parancsára öldöklő csatákban. De nem csak azoknak a sorsa oly borzasztó, akik a csataterre voltak kénytelen menni, hanem az otthon maradt népé is, amelyet a háboru a legnagyobb nyomorba sodor. A német lapok azt írják, hogy a német-orosz határon iszonyu inség van. Az élelmiszereket vágómarhát a harcztérre viszik s a lakosság éhezik. A mezői munkások bére és egyéb munkások keresete felére szállott le. Igen sokan az utcán rognak össze az éhségtől. Az orosz lapok persze kénytelenek hallgatni minderről s a német lapok révén értesülünk arról, hogy az orosz népre mily irtózatoss szenvedést hozott a háboru.

— **Ismét veszett ebmarás.** Mint részvétellel értesülünk, péntek este főszerkesztőnk Dr. Kriszt Béla kis leánykáját *Leonkát* saját vadász kutyájuk megharapta, nemkülönb az ügyvédi irodában alkalmazásban lévő ifj. *Szijártó* Ferenczet is. Mindketten már Budapestre a Pesteur intézetbe mentek. Reméljük, hogy a halóság enyi szerencsétlenség után már csak ki irtatja az összes dögöket. Mert az ember testiépése, mégis csak többet ér mint az összes szigetű kutyák.

— **Homok-téglagyár megyénkben** Bíró Sándor földbirtokos *Jákóban* homoktéglagyárat állit fel. A homoktéglát 5—10% mészszel kevert homokból 200—250 atmoszferikus nyomással préselik s azután gőzben szárítják. A gyár berendezése mintegy 60,000 koronába kerül és szeptember 1-én üzemre készen lesz.

— **Erdőégés.** Borzasztó látványnak voltak tanui pénteken délután a baresi vonat utasai, kik Szigetvár felé jöttek. Ugyanis a 36 számú őrháznál lévő gróf *Széchenyi* Ferencz tulajdonát képező fenyves erdőben az avar és száraz ág valószínű gyújtogatás következtében tüzet fogott. A szél nagyban élesztette a tüzet, mely óránként mintegy 30 kilometer sebességgel terjedt, úgy hogy a vonat a futó tüzet alig tudta elkerülni.

— **Teacigaretták.** A legújabb: a teacigaretta. Angol hölgyek nem füstölnek most más cigarettákat csak teából sodortakat. Azt mondják, hogy illatuk kitünő, zamatjuk pedig sokkal kellemesebb a dohányból készült cigarettáéknál. Nem fog soká tartani s a mi hölgyeink is, a helyett, hogy elfogyasztanak, el fogják füstölni a teát.

— **Elpáholto tolvajnö.** Midőn *Kusz* Istvánné darányi lakos f. hó 8-án délután hazulról távol volt, ez idő alatt *Horváth* Rozália 65 éves csavargónő annak zárt szobájába kulcsal behatolt és a szekrényből 44 koronát ellopott; de szerencsétlenségére rajtveszett, mert több darányi kardosmenyecske tetten érte, s alaposan elpáholta. A csendőrség a tolvajnöt a szigetvári kir. járásbíróshoz kísérte.

— **A meztelen lábszárak ellen.** Egy hamburgi újság élesen elítéli azt a divatos szokást, hogy a gyermekeket meztelen lábszárakkal járatták. Sok szülő azt hiszi, hogy ezzel a gyermek egészségét szolgálja, de ez nem igaz. A meztelen lábszárak ugyanis sok meleget vonnak el a testtől és eziránt a gyermek különösen érzékeny. Emellett a meztelen testrészt gyakran csipkedik a rovarok és játszás kösben sokszor megsérti a gyermek, ami gyuladásokat és infectiókat okozhat. Szóval az edzésnek ez a módja nem valami észszerű. Tulajdonképen nem is edzés, hanem arra való, hogy a katarhusokra és meghűtésekre fokozza a fogékony-ságot.

— **Szini jelentés.** *Szilágyi* Dezső szingazgató 32 tagból álló szintarsulatával augusztus havára játszási engedélyt nyert városunkban. A bérlet gyűjtéssel tükára *Vihary* Elemér van megbizva, ki előre pénzt el nem fogad, csak a társulat megérkeztekor. Az igazgató műsorában a legkiválóbb ujdonságok előadását igéri.

— **A „Budapesti Ujságírók Egyesülete“** segély-alapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékletek lesznek a műben. Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyörködtető nagy albumalakú díszmű lesz. Ára 5 forint. — Megrendelések a „Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja“ kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII, Károly-körut 9. Mutatóul közöljük tárczarovatunkban Porzó (dr. *Agai* Adolf) cikkét, melyet az Almanach számára írt.

— **Fényképészet.** *Boronkay* B. Béla, József főherczeg Őcs. és kir. udvari fényképésze Pécsről; ez uton is értesít a t. közönséget, hogy miután Szigetvárra állandó engedélyt nyert, egyelőre minden vasárnap a Nicsovics-féle házban eszközli fénykép felvételeit.

— **Kávészívás és egészség.** A kávéészívás ártalmosságának sokat vitatott kérdése, a legtöbb családnál abban taláta oldását, hogy az idegizgató bakkávét csak Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé hozzáadásával isszák. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé maga is bakkávét tartalmaz, s ezen tulajdonsága által a kávéészívást enyhébbé és kellemesebbé teszi: a maláta ismert jótékony hatása pedig az egészség javára szolgál. Bebizonyult az is, hogy csakis ez pótolja megfelelőleg a bakkávét, ha azt orvosilag eltiltják mert kellemes ízű, könnyen emészthető, tápdús és vérképző. A Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé tisztán való ivásra gyermekeknek, betegeknek és gyöngyegéneknek különösen ajánlható.

*)A közönség köréből.

Még egyszer és utoljára a gombáról.

A legutóbbi községi képviselőtestületi ülésen többek között szó esett a piacról és annak egészségügyi felügyeletéről. A községi orvos távol létében én vagyok hivatva erre választ adni.

A kérdést szönyegre hozó képviselő testületi tag ur elég szigorú szavakkal rótta meg a községi orvost állítólagos mulasztásáért.

Helyes dolog a közügyek bírálata; erre minden képviselő testületi tagnak joga van, s különösen ha az illetőt jogi tudása erre még mintegy predestinálja. De tőle is elvárjuk, ha a nyílt porondon von valakit felelősségre hivatali működéséért, úgy a hatásköri kérdéssel előzőleg minden esetben jöjjön tisztába.

Ha ugyanis figyelembe vette volna az igen tisztelt képviselőtestületi tag ur, hogy a községi és körorvosok a közegészségügy fejlődésével már úgy is annyira túl vannak terhelve, hogy még a törvény által előírt követelményeket is csak a legnagyobb erő megfeszítéssel képesek elvégezni, úgy semmi esetre sem kívánta volna, hogy a rendőr hatóság dolgát is a községi és körorvosok teljesítsék.

Szíveskedjék csak a t. képviselő ur az 1876. XIV. tezk. 141 §-át átolvasni s azonnal meggyőződik, hogy interpellációja éle olyanformán volt mint a sanda mészáros, a bárdájával; nem oda vágott, mint a hova nézett. E szerint a tápszerek stb. felügyelete a községet mint rendőrhatalóságot illetik s nem pedig az orvost.

Még világosabban disztigvál Tisza Kálmán volt belügyminiszternek 1876. jun. 4.-én kiadott 31026 sz. a. kelt szabályrendelete, melynek 1., 3., 4., 5., és 7. szakaszai minden kétséget kizárólag kimondják, hogy az élelmi cikkekre való felügyeletet a község, mint rendőrhatalóság tartozik eszközölni, melynek *szakközvege* a községi, vagy körorvos, a kiket a rendőrhatalóság a gyanús-nak talált élelmi cikkek szakzerű megvizsgálására esetenként meghív és annak véleménye alapján jár el.

Tehát a rendőrhatalóság keres, kutat és nem a — szakértő közeg, az — orvos.

1876. óta ez irányban sem törvény, sem a fenti rendelet hatályát megváltoztató újabb szabályrendelet nem hozatván, annak érvénye egész terjedelmében ma is fennáll és alkalmazandó.

Azt hiszem, hogy ezek után a képviselő ur sem kívánja, miszerint egy egyetemi képzettséggel bíró egyen idejének nagy részét a vásáresarnoki felügyelők munkaköréhez tartozó teendők végzésével rabolja el, főleg mikor arra sem törvény, sem rendelet nem kötelezi.

Megnyugtatóan azonban biztosíthatom a képviselő urat, hogy időközönként a községi és körorvosok minden előzetes felszólítás nélkül meg fogják vizsgálni a piacokat egészségügyi szempontból és a törvényben

előírt kötelességüket — mint eddig is teljesíteni fogják, mert erre felügyelnem nekem is kötelességem, s az ő mulasztásuk az én mulasztásom is lenne.

Végül csak azt kívánom még megjegyezni, hogy mint fentebb jeleztem, a közügyek terén csak tárgyilagos bírálatnak van helye.

Dr. Szendrődy Károly.

*) E rovatban közérdekű felszólalásokat díjtalanul közlünk, de a felelőség a beküldőt terheli.

Művészet.

Benkő különleges színháza. Tegnap és ma a „Kaszter“-féle kerthelyiségben új érdekes látványosság. Ekkor mutatja be ugyanis *Benkő* tanár fizikai mutatóványait, melyek Európa minden nagyobb városában feltűnést keltettek. Legszenzációsabb ujdonsága a műember, a modern technika fényes diadala. A találmányban nagy része van Edisonsnak, kitől az egyedüli előadás jogát egész Európa számára megszerezte. *Revere* Prospero ur által imitálva, énekel, művészi előadásával a közönséget szórakoztatja, sőt találos kérdésekre is felel. A műember bemutatásán kívül még a különféle érdekesnél-érdekesebb mutatóványok következnek, továbbá vetített operajelenetek, opera és operettek énekelőadással. *Lányi* Teréz k. a. opera és operette énekesnő *Pierre* M. operaénekes személyes fellépései. Érdekes pont a szép *Belle* Róza bécsi szerpentin-táncosnő fellépte, ki 200 méter bőségu selyemruhába táncol ezernyi változatos mozdulatokban. A szünetek alatt humoros élő fényképek lesznek bemutatva. Helyárak: Zártszék 1 kor. Alk. hely 80 fill. Gyermekek ülőhelyen felét fizetik. Kezdeté este 8 órakor.

Kiadja a szerkesztőség.

Értesítem

a t. jogkereső közönséget, hogy ügyvédi irodámat Szigetvárott megnyitottam.

Dr. Ujházi Hugó

Köz és váltó-ügyvéd.

Olcsó forrás!

Kárpitos- és asztalos-butor, jutányos ár, szolid kiszolgálás. Javításokat háznál is eszközölök.

SCHWIMMER VILMOS,

kárpitos — díszítő

PÉCSE T.

Haltér, Engel-féle fürdővel szemben

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz

A ki nagyon jó zamatu s illatu kávével kedvel, az csak „KIRÁLY-KÁVÉ“-t vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve. Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávével nem fog használni.

Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikkből, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden íz s szagot elvesz, miért is ezen kiváló kávélemezdozobokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaalomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz	—	4 kor. 80 fill.
2 " "	—	9 " "
4 " "	—	17 " 20 "

Ezen különleges pörkölt kávével kívül ajánljuk a következő nyers fajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaalomásra:

1 postacsomag 5 kgr. legfin.	Cuba	kor. 13. 50
1 " "	Ceylon	" 12. —
1 " "	Jamaica	" 11. 20

BIRÓ ÉS TÁRSA
a „Kávé királyhoz“-hoz
BUDAPEST, VI. ker., Teréz-körút 26.

A „KÁVÉ KIRÁLY“-hoz

Az előrehaladott idény

folytán

a raktáron levő

összes nyári cikkek

leszállított áron

kaphatók

Maradékok fél árban!

Deutsch Dávid fia

divatáruházában

Szigetvárott.

(Takarékpenztár épületben).

Uj ruhafestő és vegyi tisztító

intézet Pécssett.

Van szerencsém Szigetvár város és vidéke negyérdemű közönségét tisztelettel értesíteni, hogy

Pécssett, Majláth-tér 6. sz. a.

(a volt Hochrein-féle házban) a mai kor követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

mü-ruhafestő és vegyi tisztító intézetet

nyitottam-

Külföldön a legnagyobb ilyenmü intézetekben több éven át szerzett tapasztalataim által azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a legkényesebb igényeknek is meg tudok felelni és kérem a nagyérdemű közönséget, vállalatomat nagybecsű bizalmával kitüntetni kegyeskedjék.

Mindennemü- selyem és gyapjukelmék, férfi- és női ruhák, katona egyenruhák és papí reverendák festetnek és tisztítottatnak. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítik.

Nagybecsű pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Weisz Ignác

Pécs, Majláth-tér 6.